

PÆDAGOGISK GRUNDLAG: BØRN I UDSATTE POSITIONER

Kort præcisering af ”Børn i udsatte positioner”

Børn i udsatte positioner skal ud fra det pædagogiske grundlag forstås som en sammensat gruppe af børn, der er i risiko for at stå uden for fællesskabet.

I lighed med andre børn lærer og udvikler de sig i et fagligt og kompetent pædagogisk læringsmiljø.

Det teoretiske afsæt

At være i en udsat position kan ses som, at barnet befinder sig i en sårbarhedsskabende situation, som ikke nødvendigvis er statisk, og som kan opstå i mange variationer.

Barnet er ikke nødvendigvis født ind i den udsatte position.

Eks. kan der opstå kriser/sorg, som bringer barnet i en udsat position i en periode.

Barnet, som befinder sig i en udsat position, har brug for, at det pædagogiske personale skaber et læringsmiljø, som tilgodeser barnets individuelle betingelse for deltagelse i fællesskabet.

Det er væsentligt at tage højde for individ, aktør og kontekst.

Overordnet praksis for det pædagogiske personale

Det pædagogiske personale er bevidste om, hvordan de agerer og forstår det herskende normalitetsbegreb, så der skabes de bedste forudsætninger for deltagelse i læringsmiljøet og fællesskaberne.

For at behandle børn ens, skal de behandles forskelligt, set ud fra det enkelte individ.

Det pædagogiske personale skal sikre, at der tages udgangspunkt i barnets ressourcer.

Det betyder, at det pædagogiske personale i Ullerup Bæk distriktet:

- Sikrer trygge og stimulerende læringsmiljøer ud fra hvert enkelt barns perspektiv og behov, herunder med fokus på forudsigelighed, genkendelighed og anerkendende voksenrelationer.
- Arbejder med at barnet tilbydes små differentierede fællesskaber, der tilgodeser barnets udvikling og trivsel.
- Samarbejder med tværfaglig fagpersoner og konsulenter.
- Har styrket fokus på børns læring og udvikling med fokus på et kvalificeret samt differentieret forældresamarbejde
- Har fokus på overgange i børns liv.

Hos os betyder det at:

Vi har fokus på børn i udsatte positioner ved, at skabe pædagogiske og udviklende læringsmiljøer, hvor vi har øje for det enkelte barns udvikling og livsvilkår. Vi forsøger at skabe mulighed for deltagelse og fordybelse i læringsmiljøerne og fællesskaberne.

- Vi arbejder med aktivitetskemaer¹ for at skabe genkendelighed og sikre læring. Børnene har medbestemmelse i, hvilke aktiviteter der tilrettelægges.
 - Vi bruger positioneringsskema² på stuerne for at sikre en voksenstruktur, hvor flest mulige børn bliver set af en voksen. Det skaber mulighed for fordybelse og sikrer at overgangene mellem aktiviteterne er overskuelige og genkendelige.
 - Med afsæt i den individuelle handleplan³ opstilles mål og tiltag for at understøtte barnets udvikling bedst mulig. Vi er i dialog med hinanden og forældrene omkring det enkelte barn for at sikre, at vi ser hele barnet og har en fælles forståelse.
 - Vi bruger ofte AKT-Pædagogen⁴ som sparringspartner, hvilket giver os redskaber til at have fokus på, hvor barnets ressourcer ligger. Derudover inddrager vi øvrige eksterne konsulenter såsom psykolog, ergo- og fysioterapeut, talepædagog og KKP⁵.
 - Vi inddeler i små grupper, der passer sammen i alder eller i forhold til barnets nærmeste udviklingstrin.
 - Aktiviteten tilpasses så den har fokus på de kompetencer, vi ønsker at styrke enten hos barnet eller i gruppen.
 - I huset arbejdes der i nogle sammenhænge med KRAP Modeller⁶. Det kan være ressourceblomsten eller måltrappen, når et barns ressourcer og mål skal synliggøres. Her ud fra evalueres og udvikles der løbende så det understøtter barnets udvikling.
-
- Vi inviterer til møde med forældrene, når vi har en bekymring eller særligt fokus på et barn. Udover at vi observerer barnet, er vi også opmærksomme på, hvilken livssituation familien står i.
 - Vi har faste procedurer for overgangene mellem grupperne. Er der et barn, der har brug for en ekstra indsats, laver vi en specifik plan som understøtter og sikrer en tryk overgang. Børn flyttes ikke kun i forhold til alder, men også med afsæt i udvikling, kompetencer og relationer.
 - I børnehaven arbejdes der i perioder med "fri for mobberi"⁷. Her arbejdes der med, hvordan man kan udvise og forstå følelser, hvordan man behandler andre og man selv vil behandles.
 - Vi har fokus på det sproglige arbejde, bl.a. de kommunikative strategier⁸, så børnene lærer at kommunikere og give udtryk for deres behov på en hensigtsmæssig måde. Vi arbejder med dialogisk læsning⁹ og de

¹ Et skema for ugens planlagte aktiviteter

² Et skema hvor det fremgår, hvem der gør hvad, ex. hvem står for hvilken aktivitet.

³ Beskrivelse af hvordan barnet trives og udvikler sig

⁴ AKT- pædagogens (Adfærd-Kontakt-Trivsel) arbejde består bl.a. af forebyggende/foregribende indsatser som:

- Aktiviteter der fremmer trivsel og forebygger at problemer opstår
- Kollegasparring
- Vejlede kolleger i indførelse af trivselsfremmende foranstaltninger
- Tilbyde supervision til kolleger omkring det sociale samspil i forhold til grupper/enkelt barn
- Observationer
- Forestå socialtræningsforløb

⁵ Koordinerende kontaktpædagog: hjælper til at koordinere en samlet indsats omkring barnet, den unge eller hele familien.

⁶ KRAP står for Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anerkendende Pædagogik. I arbejdet med KRAP er der fokus på barnets ressourcer med udgangspunkt i, at barnet kan udvikle sig og udnytte sine kompetencer.

⁷ Fri for Mobberi er et forebyggende antimobbeprogram til 0-9-årige børn, fagfolk og forældre, som Mary Fonden og Red Barnet står bag. Programmet består af pædagogiske materialer, der gør det nemt målrettet at styrke børnefællesskabet og forebygge mobning.

⁸ Kommunikative strategier er evnen til at give udtryk for behov, følelser og ønsker på en måde, som er effektiv og socialt passende i forhold til at få andre til at forstå, hvad man gerne vil. Kommunikative strategier er f.eks. forståelsen af, at man skiftes til at tale og lytte, når man taler med andre og, at det er bedre at sige "STOP" end at slå, når man bliver presset. Børn har brug for kommunikative strategier, når de skal vise, hvad de vil, hvad de ikke vil, skabe sociale relationer og opfylde sociale normer og spilleregler i deres hverdag

⁹ Dialogisk læsning handler om at have en dialog med det barn, du læser højt for, sideløbende med du læser højt. Det overordnede formål er, at barnet gradvis udvikler sig til at være den, der 'fortæller' billedbogen.

Metoden er baseret på en generel teori om, at erfaring og øvelse gør mester – og særligt på at erfaring med at bruge sprog, at modtage konstruktiv og positiv feedback omkring sit sprog samt at være sammen med en voksen omkring en billedbog kan fremme børns sproglige udvikling.

understøttende sprogstrategier¹⁰. Vi arbejder med små sproggrupper, hvor der laves forskellige aktiviteter med sprogfokus. Det kan være en gruppe for børn med udfordringer, som brug for læring fra den voksne. Eller en gruppe af børn, der er sprogligt udfordret og sproglige stærke børn, hvor fokus er at skabe læring børnene imellem.

¹⁰ Når understøttende sprogstrategier inddrages i hverdagens kommunikative situationer, stimuleres barnets sproglige kompetencer.

De understøttende sprogstrategier er:

1. Følg barnets interesse.
2. Brug åbende spørgsmål.
3. Vent på barnets svar.
4. Fortolk og udvid, hvad barnet siger.
5. Hjælp barnet med at sætte ord på.
6. Forklar ord, barnet ikke kender i forvejen.
7. Relatér til noget, barnet kender.
8. Udnyt de sproglige kompetencer, barnet har i forvejen.
9. Ret ikke barnets fejl direkte.
10. Leg med sproget, når det er muligt.